

АЛЕКС БОЛДИН
В СТУДЕНИЯ СЛЕДОБЕД

chitanka.info

Пази боже да ти дойде моментът за пенсиониране, особено ако се наложи да си плащаш недостигащ осигурителен стаж! Изведнъж ти се струпват цял куп проблеми, главният от които е въпиещото безпаричие. Няма доход, няма работа, няма пенсия, няма нищо. По-скоро има, но това по правило е тревожното безсъние и едни мисли, които са в пълно противоречие с така препоръчваната позитивна нагласа. Че как да няма, когато във важния момент повечето издадени ти пенсионни документи се оказват объркани и за да се оправят, трябва да се бутне рушвет на лицето, което ги оправя. Да предположим, че се стигне до оправяне. Следва обаче друго изпитание — чакане на опашка пред пенсионните гишета в регионалния клон на НОИ. Чакането по правило е около три часа, след което ти се обяснява, че документът е отново объркан. Дава ти се срок три дни за корекции и те оставят да повториш геройски по-горното занятие. И така нещата се развиват, докато усетиш, че се озоваваш в дяволски кръг, при който главното е — изпитание на нерви и търпение. Накрая плащаш стаж, а той поглъща цялото ти спестяване. Без да се усетиш, падаш в дъното на класация за мизерно съществуване. Започваш да се питаш: „Абе аз ще оцелявам ли през тая зима, или ще поръчам поп с приятен глас за по-комфортно отпътуване?!“

Воден от подобни мисли, реших да пробвам познатия ми изпитан номер, да ида на гости на моя по-възрастен братовчед Гелето и да обърна нещата и мрачното си настроение в по-различна посока. Гелето е големият сладкодумец на нашия вече отмиращ род. Само половин час престой в негово присъствие е достатъчен да сложи край на всякакви негативни емоции. Знаех го и не се поколебах да го сторя. Имаше и повод за това. Беше ми заръчал да го снабдя с материал за любимата му топла пача, свински крака на възможно най-евтина цена. Скъсеният му от счупване крак не му позволяваше да ходи на далечни разстояния и поради това от време на време му върших дребните услуги свързани с път и със снабдяване.

Чухме се по телефона. Купих му така желания материал за пача и се запътих към него. Беше седнал на дървена пейка на външната тераса. Печеше едри чушки в някакъв стар пържолник от времето на ранния социализъм и попийваше от чашка ароматно кафе.

Като ме видя, очите му светнаха. Разбра, че ще има сладки приказки поне колкото за две — три кафета. Знаеше, че моя милост

също бе почитател на ароматната напитка.

Отвори входната врата, направи ми място до себе си, отсипа ми кафе и започна комичния си монолог. Заслушах го с неподправен интерес.

— Кафето, братчед, е истинско и добро, само когато се направи с много материал. Иначе става нещо като кафеен чай. Много важно е да се вари малко време. Кипне ли, трябва да се свали веднага от огъня, за да се запази ароматът му.

Той подбутна с дървена клечка двете изпечени чушки и продължи.

— Е, като сме се събрали така цялата навалица, ще ти разкажа как живеехме навремето ние, партийните секретари.

ИЗПРАЩАНЕТО

В нашето предприятие, а и в повечето предприятия по онова време, имаше три важни личности: директорът — другарят Манастирски, профпредседателят — Тони и моя милост — партийният секретар. Нашата дума се чуваше навсякъде. Имахме властта да колим и бесим, само че на практика това ни бе забранено, но така е думата.

Работното ни време бе специално, отличаващо се от това на работниците. През обедната почивка излизахме един час по-рано. Ходехме да хапнем по шкембе чорба в „Космос“, най-модерната закусвалня в града. След това се оттегляхме в стаята за специални гости и жулехме картите два часа на спокойствие. Прибирахме се на работа, колкото да ни видят другите, а вечер си ходехме взаимно на гости, за да продължим обедния картен маратон. Тези сбирки траеха почти до полунощ при усилена дегустация на домашно или кръчмарско вино. Аз тогава пиех само мента, но покрай другаря Манастирски свикнах и на червено вино. То разлика почти няма, защото напиването си е едно и също, само времетраенето за него е по-различно.

В началото на малките часове, порядъчно наквасени, решавахме да си тръгнем. Тони живееше някъде наблизко и пръв напускаше купона. Аз си тръгвах колебливо, а другарят Манастирски, виждайки несигурното ми състояние, решително заявяваше: „Аз няма да те оставя да си идеш така, а шъ тъ изпратя!“ Хващахме се под ръка и тръгвахме за към нас. По онова време живеехме с жената на квартира близо до площад Благоев. Щом стигнехме площада и започвахме да се разделяме.

Прегръщахме се, целувахме се, кълняхме се в приятелство, а когато настъпеше време за раздяла, мен нещо ме хлъцваше и заявявах решително: „Другарю Манастирски, ама как ще те оставя да си идеш сам в тая тъмница. Ще те изпратя само хей дотам...“

Изпращах директора, но скоро това „дотам“ се оказваше началния пункт на тръгване. Просто без да усетим стигахме отново до

жилището на другаря Манастирски.

„Абе, Геле, кво направихме с теб, бе, та дойдохме пак до нас“? „Знам ли кво направихме бе, другарю Манастирски...?“ — отвърщах аз и си тръгнах решително. Решителното ми тръгване бе такова, че на другаря Манастирски му се струваше твърде подозрително и отново заявяваше: „Няма да та оставя така. Не си във форма, мой човек. Щъ тъ изпратя!“ И така, изпрацането се осъществяваше по няколко пъти, докато най-накрая се озовавахме или у нас или у тях. Жена ми щом ни зърнеше и възкликваше: „Абе сладури, какво правихте досега? Че сте пияни се вижда с просто око, ама поне защо се мотаете из тъмницата, а не дойдете да си легнете? Хайде, хубостнико мой, лягай тук, а вие, другарю Манастирски, лягайте на тоя диван. Утре ще ви направя по едно силно кафе, за да можете да се придвижите до работа.“

Та така приключваше нашето изпрацане, или у нас, или у тях. На другата сутрин с другаря Манастирски, гонени от бесен махмурлук, пийвахме по едно силно кафе и тръгнахме за работа с едно чувство за виновност, каквото винаги се пораждаше след подобно „изпрацане“.

ОБЛОГ

Ти може би не помниш, защото си много млад, но навремето през социализма, редовно, мене не мене месец и раздаваха премии. По правило директорът определяше на кого колко ще се даде. Контролът на премиите правех аз, партийният секретар. При мен идваха списъците с предстоящите за раздаване пари. Аз ги преглеждах, давах мнение и се подписвах.

Веднъж, при една такава процедура, реших да видя на кого колко е написано. Първото място беше за директора. След него следваше Тони, профпредседателят. Кина касиерката винаги я пишеха на трето място. Потърсих себе си. Открих се в дъното на списъка с някаква мизерна сума. Протестирах пред другаря Манастирски, а той ми отговори: „Ти, другарю Ангелов, нали знаеш, че партията е призвана само да гради, а не да се гуши с пари... Така че млъквай и взимай каквото ти се предлага...“

Аз, разбира се, млъквах, нали си бях идеалист и партийно възпитан!

След като вземахме премията започваха купони с пържоли и домашно вино. Абе, беше един живот... още го помня с умиление.

В един подобен ден другарят Манастирски смени процедурата със следните думи:

— Ангелов, решил съм да се хвана с теб на един облог. Зная, че пиеш мента и реших да ти предложа състезание. Давам ти една бутилка мента, ти я изпиваш и минаваш хей там... Виждаш ли оня тротоар? Ще вървиш по него. Ако се отклониш и стъпиш на асфалта — губиш и ще ме черпиш бутилка коняк „Плиска“. Ако успееш, имаш от мен две бутилки мента от оная, хасковската. Разбрахме ли се?

Нямаше начин да не се разберем, щом го кажеше другарят Манастирски, още повече че ментата ми се услаждаше повече от ласките на жена ми. Тук беше моят звезден момент да проявя находчивост и изобретателност. Винаги си ги имам, особено когато се отнася до тая пуста мента. От опит зная, че любимото ми питие

започва да ме хваща на третата минута след изпиването. Значи, всичко трябваше да бъде свършено преди тая фатална трета минута.

Взех аз бутилката. Отпуших я. И като я ухапах, я пресуших за има-няма двайсет секунди. След това бързешком припнах към тротоара. Минах го за не повече от две минути. Е, накрая усетих, че ми причернява, но го минах. Усмивката на другаря Манастирски беше замръзнала на устните му. Този номер той, разбира се, не очакваше. Плесна с ръце от яд и викна на чистачката: „Тунке, ето ти пет лева. Иди до бакалията и купи на тоя смок две бутилки мента от оная, хасковската.“

Та така спечелих облога. После обаче се наложи да ме носят, защото краката и при най-великото мое усилие отказваха да ме слушат...

НА ЛОВ

Надали знаеш, че тате навремето беше ловджия. Беше един слабичък, жилав човечец, само кожа и кости. Тръгваше ли обаче да ходи, друг като него нямаше. Можеше да върви цял ден, без да се умори, а накрая, ако случайно дават мач на „Ботев“ — Враца, седеше пред телевизора, сипваше си чашка червено вино и следеше мача до самия му край. Единственият му проблем при тези ловджийски набези беше, че ако духнеше вятър, имаше опасност да го отвее. Затова си слагаше камъни в джобовете и тръгваше. Обикновено ходеше на лов с чичо Мето и с неговите две кучки. Никога не пропускаше да удари някакъв дивеч. Идваше си я със заек, я с яребица или пъдпъдък, според случая.

Следях с интерес тези му ловджийски подвизи и постоянно му досаждах. Молах се да ме вземе със себе си на лов. Той, разбира се, ме изслушваше търпеливо. След това, без да каже и дума, тръгваше сам, оставяйки ме с угасналата надежда.

Веднъж, след една моя настойчива молба, изрече своето равнодушно „добре“ и тръгнахме заедно. Имаше уговорка да се срещнем с неговия брат, чичо Мето, на разклона между селата Крапец и Върбешница.

Ти да не мислиш, че тоя разклон е близо? За тате разстоянията нямаха значение. От дома до това място имаше към дванайсетина километра. При лова, по правило, се ходи много пеш.

Тръгнахме рано и след усилен ход към десет часа бяхме там. Чичо Мето и двете кучета ни чакаха. Превалихме един баир, слязохме в малка дъбова горичка и както се очакваше, тате удари заек. Чичо последва номера му и закичи два на пояса. Аз само подтичвах край тях, молах се да ми дадат да гръмна, но те не ми обръщаха внимание. Ходихме, ходихме — и така цели два часа.

Повече дивеч не успяха да застрелят. Към обяд превалихме Стефанка. Това е една местност над нашето лозе. Седнахме да

обядваме. Моите нозе трепереха издайнически от умора. Не бях свикнал на подобен усилен ход.

Хапнахме и продължихме прехода към Шаровитица. Минавайки край нашето лозе усетих, че вече губя сили и едва пристъпах. Тате и чичо Мето вървяха бодро, сякаш не бяха минали повече от двайсет и пет километра. Аз обаче сдах багажа. В един момент се пресрамах и заявих на тате:

— Аз ще остана да спя на лозе, а утре ще се прибера сам.

Тате само ме погледна ехидно и нищо не каза. Тръгнаха да се прибират за Враца, защото слънцето вече залязваше. Моя милост пък едва успя с последни сили да се добера до старото легло и се забравих. На сутринта ме бе налегнала такава мускулна треска, че едва пристъпвах. Прибрах се, обаче вече и не помислях за лов.

В една ранна неделна утрин тате ме попита: „Е, какво? Ще ходим ли на лов?“ Аз, криейки поглед от неговия, смънках притеснено: „Тате, утре ще имаме контролно по математика. Трябва да решавам задачи...“ Той не каза нищо, само измънка своето „добре“, нарами пушката и тръгна... Разбира се, не ми предстоеше контролно, но се срамувах да си призная, че оня лов ми беше взел силите. Грабнах топката и тръгнах да играя редовния си махленски футбол.

Гелето се умълча. Погледна ме съжалително и каза:

— Това с тия УП-та не е от днес. Въртят те, защото искат да им пуснеш пари. На един приятел от Козлодуй му казали, че архивът бил изгорял. Човекът не повярвал и дал 200 лева на съответното лице. А то... след няколко минути заявило, че от всички документи, само неговите били запазени и написал УП-то на човека! Представи си! И с мен имаше подобен случай, но ти не му мисли. Виждаш ли го оня пес у съседа. Цял ден джафка, та ми размъти мозъка. Решил съм да му пукна с пушката на тате. А-а-а, млъкна най-сетне! Ами да, писнало му е да стои вързан на едно място. Ето, отвързаха го и млъкна. А сега да ти разкажа как си поисках от секретарката на другаря Манастирски...

Гелето съзря угрижения ми незаинтересован поглед, прибра опечените чушки в един полиетиленов плик и зиморничаво размърда рамене.

— Абе, на мен ли ми е толкова студено, или времето си е такава?...

— От времето е. Тая сутрин казаха по радиото, че е било минус два градуса. По земята бе паднала слана. И аз се вкочаних. Май ще трябва да тръгвам...

Станах, оправих шала под шушляковото си яке и се запътих към изхода. Гелето ме изпрати до входната врата, пална цигара и се закашля дрезгаво. В падащия мрак светлините на близката бензиностанция светеха като ярки опалови кристали. Откъм железопътната гара се чу свирката на видинския влак. Той изтрака с колела и отмина като някакъв неясен призрак.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.